

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Макроекономіка»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська
справа та страхування»

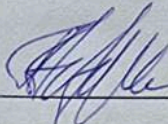
кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	1	2	30	30	4	8	48	120	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	108	120	2

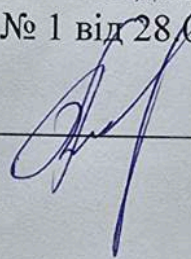
30.08.2024
[Signature]

Чортків – ЗУНУ
2024

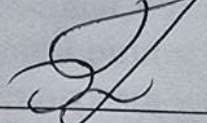
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26.06.2024р.).

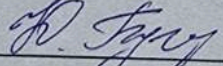
Робочу програму склав канд. екон. наук, доцент Роман АНДРУШКІВ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін, протокол № 1 від 28.08.2024 р

Завідувач кафедри Людмила ДЕРМАНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» (протокол № 1 від 30.08.2024р.)

Керівник групи забезпечення спеціальності Ольга КИРИЛЕНКО

Гарант ОПП Юлія БУГЕЛЬ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

1. Опис навчальної дисципліни «Макроекономіка»

<i>Дисципліна – Макроекономіка</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни – обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів - 5	Спеціальність – 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 2 Заочна – 2
Кількість змістових модулів - 2	Освітньо-професійна програма – «Фінанси, банківська справа та страхування»	Лекції: Денна – 30 год. Заочна – 8 год. Практичні заняття: Денна – 30 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин - 120	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: Денна – 48 год. Заочна - 108 год. Тренінг: Денна – 8 год. Індивідуальна робота: Денна – 4 год.
Тижневих годин – 8, з них аудиторних – 4		Вид підсумкового контролю – <i>іспит</i>

2. Мета і завдання вивчення курсу «Макроекономіка»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні системи знань з методології та методики макроекономічного аналізу (аналізу стану національної економіки та її зовнішніх зв'язків), набутті навичок побудови та аналізу макроекономічних моделей, виробленні вміння застосувати отримані знання на практиці.

Метою дисципліни також є засвоєння студентами предмета макроекономіки як поведінки макроекономічних суб'єктів на рівні економіки як єдиного цілого (національної економіки), ефективності функціонування економічної системи. Макроекономіка – особлива система наукових поглядів, відносно самостійна частина економічної теорії, яка вивчає економічну систему у цілому (національну економіку як єдине ціле).

Предмет курсу макроекономіки: поведінка макроекономічних суб'єктів на рівні національної економіки, ефективність функціонування механізмів економічної системи.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Засвоєння курсу дає можливість набути фундаментальних теоретичних і практичних

знань щодо:

- теорії та методології досліджень структурних особливостей та закономірностей функціонування економічної системи;
- аналізу макроекономічних явищ та процесів;
- побудови моделей оптимального економічного зростання та макроекономічної рівноваги;
- оцінки ефективності макроекономічної політики;
- інструментарію розв'язання проблем сучасної економіки на макрорівні;
- аналізу макроекономічних індикаторів;
- методів вирішення проблем макроекономічної нестабільності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни: набуття знань і вмінь з дисциплін «Економічна теорія», «Філософія», «Вища математика».

2.5. Програмні результати навчання

ПРН01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПРН03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

Змістовий модуль I

ПОЗИТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА

Тема 1. Макроекономіка як наука

Національна економіка і економічна система. Суб'єкти економічної системи. Макроекономіка, мезоекономіка і мікроекономіка як рівні економічної системи. Глобальна економіка. Структура національної економіки.

Об'єкт, предмет, функції і завдання макроекономіки. Місце макроекономіки у системі економічних наук. Методологія макроекономіки. Методи дослідження національної економіки. Макроекономічне моделювання. Макроекономічна політика та її суб'єкти.

Екзогенні та ендогенні змінні. Запаси і потоки в національній економіці. Історія та сучасна філософія макроекономіки.

Макроекономічні моделі кругових потоків ресурсів, продукту, витрат і доходів.

Література: 2, 4, 5, 13, 14, 15.

Тема 2. Макроекономічні показники та їх вимір

Теоретичні засади та принципи побудови системи національного рахівництва. Зміст та значення системи національних рахунків для макроекономічного аналізу. Особливості використання СНР в статистичному обліку України.

Показники обсягу національного виробництва. Валовий внутрішній продукт (ВВП), методологія і методика його обчислення. Основні макроекономічні тотожності.

Показники доходу нації. Валовий і чистий національний дохід. Розподіл і перерозподіл національного доходу. Роль держави у перерозподілі доходів. Національне багатство. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині. Економічна нерівність і соціальний захист населення.

Номинальні і реальні показники. Економічні індекси і дефлятор ВВП. Рівень зайнятості і цін.

Складності підрахунку показників національного виробництва і доходу.

Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки, рівень корупції тощо.

Література: 4, 5, 6, 7, 13, 14, 15.

Тема 3. Мікроекономічні основи макроекономіки

Споживання і заощадження, їх суть і вимір. Інструментарій аналізу споживання і заощадження. Функції споживання і заощадження Дж.М.Кейнса. Функції споживання С.Кузнеца, І.Фішера та Ф.Модільяні.

Теорія життєвого циклу. Функція споживання у моделі життєвого циклу. Монетарна теорія споживання. Гіпотеза життєвого і постійного доходу. Теорія споживання М.Фрідмена.

Суть та аналіз інвестицій. Неокласична і кейнсіанська моделі інвестицій. Автономні та індуковані інвестиції. Мультиплікаційний ефект інвестицій. Гранична схильність до споживання і гранична схильність до заощаджень. Акселератор інвестицій. Інвестиції в основні активи, житло та виробничі запаси. Модель акселератора запасів.

Література: 5, 16, 17, 11.

Тема 4. Макроекономічна нестабільність

Циклічність економічного розвитку як прояв макроекономічної нестабільності. Поняття та причини економічної циклічності. Діловий цикл: фази та їх ознаки. Індикатори економічного циклу. Теоретичні моделі циклічного розвитку. Інвестиційна модель циклічного розвитку та її варіанти. Вплив мультиплікатора та акселератора інвестицій на економічну циклічність. Теорії флуктуацій.

Безробіття як форма макроекономічної нестабільності. Методика визначення рівня

безробіття. Економічні та соціальні наслідки безробіття. Закон А.Оукена. Державна політика зайнятості.

Інфляція та дефляція, їх вплив на національну економіку. Інфляційні очікування. Антиінфляційна політика держави.

Криві Філіпса. Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому і довгостроковому періодах. Нова кейнсіанська крива Філіпса і модель Кальво (Calvo model). Модель Шапіро-Стігліца (Shapiro-Stiglitz model)

Література: 4, 5, 12-13, 15, 22, 25, 27.

Тема 5. Макроекономічна рівновага

Сукупний попит і чинники, що його визначають. Сукупна пропозиція: класична і кейнсіанська моделі. Сукупна пропозиція у довгостроковому та короткостроковому періодах (класична і кейнсіанська моделі). Цінові та нецінові чинники сукупної пропозиції. Загальна макроекономічна рівновага: модель сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS, або «хрест Маршалла»). Шоки попиту і пропозиції. Стабілізаційна політика держави.

Модель макроекономічної рівноваги Дж. М. Кейнса (модель «кейнсіанського хреста») та її варіанти. Фактичні та планові витрати. Модель «вилучення-ін'єкції».

Коливання рівноважного обсягу випуску навколо потенційного рівня. Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви.

Література: 4, 9, 12, 15, 22, 26.

Тема 6. Економічне зростання

Економічне зростання як форма позитивної макроекономічної динаміки: фактори та чинники довгострокового тренду.

Неокласична модель економічного зростання Солоу-Свана (Solow-Swan model).

Мікроекономіка інновацій та інвестицій в людський капітал: теорії ендегенного зростання. АК-моделі економічного зростання: модель Ромера, Лукаса та Ребело. Модель Манківа-Ромера-Вейла. Критика теорій ендегенного зростання.

Модель Рамсея-Касс-Купмана (Ramsey-Cass-Koopman model). Модель реального бізнес-циклу Даймонда.

Модель Бланкарта-Яарі (Blanchard-Yaari model of Overlapping Generations). Модель Даймонда-Самуельсона (Diamond-Samuelson model).

Енвіраменталізм та економічне зростання.

Література: 6, 11, 15, 21, 23, 28.

Змістовий модуль II.

НОРМАТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА

Тема 7. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання

Зміна ролі держави в ринковій економіці. Сучасні економічні функції держави. Державні економічні регулятори. Правове, адміністративне і економічне регулювання економіки. Співвідношення економічного та адміністративного регулювання.

Суть, напрями і форми економічної політики держави. Цілі економічної політики та їх суперечлива єдність. Економічне зростання як пріоритетна ціль державного макроекономічного регулювання. Макроекономічна стабілізація як основа здійснення макрополітики. Суть та завдання стабілізаційної політики. Макроекономічні аспекти стабілізаційної політики держави.

Література: 4, 9, 12, 15, 22, 26.

Тема 8. Фіскальна макроекономічна політика

Суть, короткострокові і довгострокові цілі та інструменти фіскальної (бюджетно-податкової) політики. Державний бюджет та його доходи. Бюджетне обмеження уряду. Податки і податкові ставки. Крива Лаффера. Податковий мультиплікатор.

Видатки держави. Мультиплікатор державних витрат. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

Дискреційна і недискреційна фіскальна політика. Дефіцит державного бюджету і державний борг. Рікардіанська теорія державного боргу. Теорія бюджетних обмежень.

Суть та види державного боргу і бюджетного дефіциту. Основні причини стійкого бюджетного дефіциту і зростання державного боргу. Вплив дефіциту бюджету і державного боргу на національну економіку. Управління бюджетним дефіцитом. Стабілізація державного боргу.

Література: 6, 7, 13, 15, 18, 26.

Тема 9. Монетарна макроекономічна політика

Грошово-кредитна система, її зміст, будова, об'єкти і суб'єкти. Центральний банк, комерційні банки і небанківські кредитні установи. Зміст, цілі, методи та інструменти монетарної (грошово-кредитної) політики. Мікроаналіз монетарних режимів. Функція реакції Центрального банку.

Класична і кейнсіанська теорії попиту на гроші. Моделі пропозиції грошей.

Грошовий мультиплікатор. Рівновага грошового ринку.

Опосередковані засоби грошово-кредитної політики. Передавальний механізм та ефективність монетарної політики.

Особливості функціонування кредитного ринку в забезпеченні протікання монетарних процесів (теорія фінансового акселератора, теорія асиметрії інформації).

Література: 6, 7, 10, 13, 15, 18.

Тема 10. Вибір моделей макроекономічної політики

Фіскальна (бюджетно-податкова) і монетарна (грошово-кредитна) політика у класичній та кейнсіанських моделях. Цільові показники та інструменти. Лінійна модель Тінбергена.

Проблеми здійснення стабілізаційної політики. Активна і пасивна політика. Політика твердого курсу і похідна макроекономічна політика. Можливі варіанти фіскальної і монетарної політики.

Суперечливість цілей макроекономічного регулювання і проблема координації бюджетно-податкової і грошово-кредитної політики держави. Соціальні гарантії та система соціального захисту.

Література: 5, 13, 15, 18, 20, 24.

Тема 11. Зовнішня торгівля і зовнішньоекономічна політика

Теоретичні засади мікроаналізу міжнародної торгівлі. Зовнішньоторгівельний мультиплікатор.

Вплив міжнародної торгівлі на динаміку ВВП та розподіл доходів.

Рівноважний рівень світових цін і вигоди від зовнішньої торгівлі.

Економічні наслідки запровадження мита та квот. Причини «вибіркової» протекціоністської політики і загальні тенденції до лібералізації міжнародної торгівлі.

Література: 11, 13, 15, 18, 21, 24.

Тема 12. Макроекономічна політика у відкритій економіці

Поняття відкритої економіки. Взаємозв'язок між чистим експортом і чистими інвестиціями. Модель відкритої економіки Мандела-Флемінга.

Валютний ринок і валютні курси. Системи гнучких і фіксованих валютних курсів: порівняльна ефективність. Співвідношення номінального і реального валютного курсу у короткостроковому та довгостроковому макроекономічних періодах. Вплив макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу. Паритет купівельної спроможності. Модель Баласи-Самуельсона. Платіжний баланс країни, його структура і значення. Торговий баланс, баланс поточних операцій і баланс руху капіталу. Взаємозв'язок рахунків платіжного балансу. Вплив макроекономічної політики на стан

платіжного балансу. Дефіцит і криза платіжного балансу. Дефіцит платіжного балансу і державний борг.

Взаємозв'язок внутрішнього і зовнішнього державного боргу. Ефективність та доцільність зовнішніх запозичень.

Обмінний курс: номінальний і реальний. Котирування валюти. Попит і пропозиція на валютному ринку. Взаємозв'язок зовнішньої торгівлі, валютних курсів і платіжного балансу.

Література: 5, 13, 15, 18, 20, 24.

4. СТРУКТУРА ЗАЛКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ «МАКРОЕКОНОМІКА»

Денна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи
Змістовий модуль I. ПОЗИТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА						
Тема 1. Макроекономіка як наука	2	2	4	2	2	Поточне опитування
Тема 2. Макроекономічні показники та їх вимір	4	4	4			Реферат, питання
Тема 3. Мікроекономічні основи макроекономіки	2	2	4			Поточне опитування
Тема 4. Макроекономічна нестабільність	2	2	4		2	Презентація, розв'язування задач
Тема 5. Макроекономічна рівновага	2	2	4			Тести, ділові ситуації
Тема 6. Економічне зростання	4	4	4			Модуль по темах 1-6
Змістовий модуль II. НОРМАТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА						
Тема 7. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання	2	2	4	2	2	Презентація, розв'язування задач
Тема 8. Фіскальна макроекономічна політика	4	4	4			Поточне опитування
Тема 9. Монетарна макроекономічна політика	2	2	4			Тести, ділові ситуації
Тема 10. Вибір моделей макроекономічної політики	2	2	4		2	Презентація, тести
Тема 11. Зовнішня торгівля і зовнішньоекономічна політика	2	2	4			Модульна контрольна робота
Тема 12. Макроекономічна політика у відкритій економіці	2	2	4			Модуль по темах 7-12
РАЗОМ	30	30	48	4	8	Екзамен

Заочна форма навчання

Теми курсу	Кількість годин						
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг	Контрольні заходи	
Змістовий модуль I. ПОЗИТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА							
Тема 1. Макроекономіка як наука	2	1	9	-	-	Поточне опитування	
Тема 2. Макроекономічні показники та їх вимір	4		9			Поточне опитування	
Тема 3. Мікроекономічні основи макроекономіки	2		9			Поточне опитування	
Тема 4. Макроекономічна нестабільність	2	1	9		-	Презентація, розв'язування задач	
Тема 5. Макроекономічна рівновага	2		9			Поточне опитування	
Тема 6. Економічне зростання	4		9			Поточне	
Змістовий модуль II. НОРМАТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА							
Тема 7. Держава як суб'єкт макроекономічного регулювання	2	1	9	-	-	Поточне опитування	
Тема 8. Фіскальна макроекономічна політика	4		9			Поточне опитування	
Тема 9. Монетарна макроекономічна політика	2		9			Поточне опитування	
Тема 10. Вибір моделей макроекономічної політики	2	1	9		-	-	Поточне опитування
Тема 11. Зовнішня торгівля і зовнішньоекономічна політика	2		9				Поточне опитування
Тема 12. Макроекономічна політика у відкритій економіці	2		9				Поточне опитування
РАЗОМ	8	4	108	-	-	Екзамен	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА» (30 годин)

**Змістовий модуль I.
ПОЗИТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА**

Практичне заняття 1

Тема 1. МАКРОЕКОНОМІКА ЯК НАУКА (2 години)

Мета: Сформувати знання з фундаментальних принципів функціонування національної економіки, методів її дослідження та аналізу макроекономічних процесів.

Питання для обговорення:

1. Національна економіка і економічна система. Суб'єкти економічної системи.

Макроекономіка, мезоекономіка і мікроекономіка як рівні економічної системи. Глобальна економіка. Структура національної економіки.

2. Об'єкт, предмет, функції і завдання макроекономіки. Місце макроекономіки у системі економічних наук. Методологія макроекономіки. Методи дослідження національної економіки. Макроекономічне моделювання. Макроекономічна політика та її суб'єкти.

Дискусійне обговорення структури національної економіки у порівнянні з економікою країн Євросоюзу.

3. Екзогенні та ендогенні змінні. Запаси і потоки в національній економіці.

4. Історія та сучасна філософія макроекономіки.

5. Макроекономічні моделі кругових потоків ресурсів, продукту, витрат і доходів.

Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних з безперервними круговими потоками ресурсів, товарів, витрат виробництва та прибутку.

Література: 2, 4, 5, 13, 14, 15.

Практичне заняття 2, 3

Тема 2. МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ТА ЇХ ВИМІР (4 години)

Мета: Формування знань про принципи побудови системи національних рахунків, методологію та методику обчислення макроекономічних показників, економічних індексів.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні засади та принципи побудови системи національного рахівництва. Зміст та значення системи національних рахунків для макроекономічного аналізу. Особливості використання СНР в статистичному обліку України.

2. Показники обсягу національного виробництва. Валовий внутрішній продукт (ВВП), методологія і методика його обчислення. Основні макроекономічні тотожності.

3. Показники доходу нації. Валовий і чистий національний дохід. Розподіл і перерозподіл національного доходу. Роль держави у перерозподілі доходів. Національне багатство. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині. Економічна нерівність і соціальний захист населення.

4. Номінальні і реальні показники. Економічні індекси і дефлятор ВНД. Рівень зайнятості і цін.

5. Складності підрахунку показників національного виробництва і доходу.

6. Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки, рівень корупції тощо.

Практичні завдання щодо методології визначення і медотів розрахунку ВВП; ВНД; ЧП. Дискусійне обговорення необхідності глобалізації економіки, визначення переваг та недоліків.

Література: 4, 5, 6, 7, 13, 14, 15.

Практичне заняття 4

Тема 3. МІКРОЕКОНОМІЧНІ ОСНОВИ МАКРОЕКОНОМІКИ (2 години)

Мета: Розвинути розуміння структурних мікроекономічних основ макроекономіки. Сформуванати знання щодо суті та інструментарію аналізу макроекономічних аспектів інвестиційних процесів.

Питання для обговорення:

1. Споживання і заощадження, їх суть і вимір. Інструментарій аналізу споживання і заощадження.

2. Функції споживання і заощадження Дж.М.Кейнса. Функції споживання С.Кузнеца, І.Фішера та Ф.Модільяні.

3. Теорія життєвого циклу. Функція споживання у моделі життєвого циклу.

4. Монетарна теорія споживання. Гіпотеза життєвого і постійного доходу. Теорія споживання М.Фрідмена.

5. Суть та аналіз інвестицій.

6. Неокласична і кейнсіанська моделі інвестицій. Автономні та індуквані інвестиції. Мультиплікаційний ефект інвестицій. Гранична схильність до споживання і гранична схильність до заощаджень.

7. Акселератор інвестицій. Інвестиції в основні активи, житло та виробничі запаси. Модель акселератора запасів.

Практичні завдання щодо розрахунку ВВП за виробничим методом; розрахунок ВВП і ЧВП методом кінцевого використання (за витратами). Дискусійне обговорення ролі інвестиційних процесів у розвиток національної економіки.

Література: 5, 16, 17, 11.

Практичне заняття 5

Тема 4. МІКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ (2 години)

Мета: Формування знань про суть та причини економічної циклічності, специфіку інфляційних процесів та їх детермінант, розкриття особливостей взаємозв'язків між інфляцією та безробіттям, визначення основних напрямків регулювання рівня безробіття та антиінфляційної політики держави.

Питання для обговорення:

1. Поняття економічної циклічності. Економічні цикли та їх фази. Економічна циклічність і динаміка основних макроекономічних показників. Механізм макроекономічної циклічності.

2. Інвестиційна модель циклічного розвитку та її варіанти. Вплив мультиплікатора та акселератора інвестицій на економічну циклічність. Теорії флуктуацій.

3. Поняття безробіття та зайнятості. Причини існування безробіття. Форми безробіття і природне безробіття. Повна і неповна зайнятість в національній економіці.

4. Закон А.Оукена. Регулювання рівня безробіття.

5. Сутність інфляції, її причини, форми, види і типи. Вимір рівня інфляції. Економічні і соціальні наслідки інфляції. Інфляційні очікування. Правило 70.

6. Криві Філіпса. Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому і довгостроковому періодах.

7. Антиінфляційна політика держави. Дефляція та її вплив на національну економіку.

Практичні завдання щодо визначення показників чисельності зайнятих, кількості безробітних та рівень безробіття; визначення: індексу споживчих цін і дефлятор, рівня інфляції; темп приросту реального та номінального ВВП.

Література: 4, 5, 12, 13, 15, 22, 25, 27.

Практичне заняття 6

Тема 5. МАКРОЕКОНОМІЧНА РІВНОВАГА (2 години)

Мета: Розкриття теоретичних принципів та аналізу кейнсіанських та класичних моделей сукупної пропозиції в довгостроковому та короткостроковому періодах. Вміння визначати та аналізувати чинники впливу на сукупний попит, розуміти причини виникнення шоків попиту та пропозиції, наслідків стабілізаційної політики. Формування знань щодо взаємозв'язків моделей «кейнсіанського хреста» і «хреста Маршалла».

Питання для обговорення:

1. Загальна макроекономічна рівновага: модель сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS, або «хреста Маршалла»). Сукупний попит і фактори, що його визначають. Сукупна пропозиція: класична і кейнсіанська моделі.

2. Короткострокова та довгострокова макроекономічна рівновага. Шоки попиту і

пропозиції. Стабілізаційна політика. Модель Хікса-Хансена для ринку товарів та платних послуг.

3. Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції і повна зайнятість ресурсів. Фактичні і заплановані витрати. Модель макроекономічної рівноваги Дж. М. Кейнса (модель «кейнсіанського хреста») та її варіанти. Чинники сукупного попиту у кейнсіанській моделі та рівень запланованих витрат.

4. Проблеми емпіричних обрахунків ВВП-розриву.

5. Коливання рівноважного рівня випуску навколо економічного потенціалу. Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви. Парадокс ощадливості. Взаємозв'язок моделей «кейнсіанського хреста» і «хреста Маршалла».

6. Макроекономічна рівновага на товарному і грошовому ринках. Модель IS- LM (модель Дж. Гікса). Взаємозв'язок моделей AD-AS і IS-LM. Криві IS і LM, їх нахил та зміщення. Основні змінні і тотожності в моделі IS-LM. Рівновага в моделі IS-LM.

Презентація впливу зростання бюджетного дефіциту та емісії на обсяг виробництва; вплив зростання державних видатків та податків на ВВП в Україні. Дискусійне обговорення моделі економіки України у перехідний період; поняття інвестиційної пастки.

Література: 4, 9, 12, 15, 22, 26.

Практичне заняття 7, 8

Тема 6. ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ (4 години)

Мета: Формування знань щодо змісту, джерел, чинників і типів економічного зростання, розкриття принципів побудови та аналізу моделей економічного зростання.

Питання для обговорення:

1. Економічне зростання як форма макроекономічної динаміки. Джерела, чинники і типи економічного зростання. Показники вимірювання економічного зростання

2. Виробничі функції як неокласичні моделі економічного зростання. Рівноважне зростання без технічного прогресу: неокласичні моделі та посткейнсіанські моделі.

3. Кейнсіанська модель економічного зростання. Некейнсіанські моделі економічного зростання О.Домара, Р.Гаррода і Дж.Гікса

4. Модель Рамсея-Касс-Купмана. Модель реального бізнес-циклу Даймонда.

5. Моделі ендогенного та екзогенного зростання. Модель зростання з людським капіталом П.Ромера.

6. Модель Бланкарта-Яарі. Модель Даймонда-Самуельсона.

Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних з фазами економічного циклу; кількісна оцінка зростання потенційного обсягу виробництва і потенційного ВВП на душу населення протягом наступного десятиліття. Практичні завдання щодо темпів зростання ВВП на душу населення; абсолютну величину приросту ВВП; темпи економічного зростання.

Література: 6, 11, 15, 21, 23, 28.

Змістовий модуль II.

НОРМАТИВНА МАКРОЕКОНОМІКА

Практичне заняття 9

Тема 7. ДЕРЖАВА ЯК СУБ'ЄКТ МАКРОЕКОНОМІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ (2 години)

Мета: Розкрити вплив держави на діяльність суб'єктів господарювання та ринкову кон'юнктуру з метою забезпечення нормальних умов функціонування ринкового механізму; визначити процес, до якого належить процедура розробки економічної політики, обґрунтування її положень, вибір засобів та методів її проведення; обґрунтувати регулятивні функції держави та ринку, що залежать від рівня розвитку продуктивних сил країни, її політичної орієнтації, соціальної структури, національних особливостей.

Питання для обговорення:

1. Зміна ролі держави в ринковій економіці. Сучасні економічні функції

держави. Державні економічні регулятори. Правове, адміністративне і економічне регулювання економіки. Співвідношення економічного та адміністративного регулювання.

2. Суть, напрями і форми економічної політики держави. Цілі економічної політики та їх суперечлива єдність.

3. Економічне зростання як пріоритетна ціль державного макроекономічного регулювання. Макроекономічна стабілізація як основа здійснення макрополітики.

4. Суть та завдання стабілізаційної політики. Макроекономічні аспекти стабілізаційної політики держави.

Презентація: моделі економічного кругообігу за участі уряду країни; основні види податків, зборів і платежів. Практичні завдання щодо визначення розміру податків для зростання ВВП при різній граничній схильності до споживання.

Література: 4, 9, 12, 15, 22, 26.

Практичне заняття 10, 11

Тема 8. ФІСКАЛЬНА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА (4 години)

Мета: Формування знань про суть, цілі та інструменти фіскальної макроекономічної політики, розкриття особливостей формування державного бюджету, розвиток навичок аналізу причин стійкого бюджетного дефіциту та зростаючого державного боргу та їх впливу на національну економіку.

Питання для обговорення:

1. Суть, короткострокові і довгострокові цілі та інструменти фіскальної (бюджетно-податкової) політики. Державний бюджет та його доходи.

2. Бюджетне обмеження уряду. Податки і податкові ставки. Крива Лаффера. Податковий мультиплікатор.

3. Видатки держави. Мультиплікатор державних витрат. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

4. Дискреційна і недискреційна фіскальна політика. Дефіцит державного бюджету і державний борг. Рікардіанська теорія державного боргу. Теорія бюджетних обмежень.

5. Суть та види державного боргу і бюджетного дефіциту. Основні причини стійкого бюджетного дефіциту і зростання державного боргу.

6. Вплив дефіциту бюджету і державного боргу на національну економіку. Управління бюджетним дефіцитом. Стабілізація державного боргу.

Практичні завдання щодо визначення: мультиплікатора збалансованого бюджету; циклічне бюджетне сальдо. Практичні завдання щодо визначення: сальдо бюджету; величину структурного дефіциту бюджету; циклічного дефіциту держбюджету.

Література: 6, 7, 13, 15, 18, 26.

Практичне заняття 12

Тема 9. МОНЕТАРНА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА (2 години)

Мета: Розвиток розуміння структурних складових грошово-кредитної системи, формування знань про цілі та методи монетарної політики, здобуття навичок щодо аналізу інструментарію монетарної політики та функціонування трансмісійного механізму монетарної політики. Розкриття особливостей функціонування кредитного ринку.

Питання для обговорення:

1. Грошово-кредитна система, її зміст, будова, об'єкти і суб'єкти. Центральний банк, комерційні банки і небанківські кредитні установи.

2. Зміст, цілі, методи та інструменти монетарної (грошово-кредитної) політики. Мікроаналіз монетарних режимів. Функція реакції Центрального банку.

3. Класична і кейнсіанська теорії попиту на гроші. Моделі пропозиції грошей.

4. Грошовий мультиплікатор. Рівновага грошового ринку.

5. Опосередковані засоби грошово-кредитної політики. Передавальний механізм та ефективність монетарної політики.

6. Особливості функціонування кредитного ринку в забезпеченні протікання монетарних процесів (теорія фінансового акселератора, теорія асиметрії інформації).

Презентація: значення і ролі антиінфляційної політики для розвитку економіки; роль трансмісійного механізму і його складові; значення політики «дорогих грошей» Практичні завдання: визначення грошового мультиплікатора; рівноважного обсягу ЧНП на основі кривої інвестицій; граничну схильність до заощадження.

Література: 6, 7, 10, 13, 15, 18.

Практичне заняття 13

Тема 10. ВИБІР МОДЕЛЕЙ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ (2 години)

Мета: Сформувати знання щодо структури валютного ринку та факторів формування валютного курсу. Розкрити особливості впливу макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу та стан платіжного балансу

Питання для обговорення:

1. Фіскальна (бюджетно-податкова) і монетарна (грошово-кредитна) політика у класичній та кейнсіанських моделях. Цільові показники та інструменти. Лінійна модель Тінбергена.

2. Проблеми здійснення стабілізаційної політики. Активна і пасивна політика. Політика твердого курсу і похідна макроекономічна політика. Можливі варіанти фіскальної і монетарної політики.

3. Суперечливість цілей макроекономічного регулювання і проблема координації бюджетно-податкової і грошово-кредитної політики держави. Соціальні гарантії та система соціального захисту.

Презентація: особливості проведення монетарної економічної політики; фіскальної економічної політики; стабілізаційна економічна політика.

Література: 5, 13, 15, 18, 20, 24.

Практичне заняття 14

Тема 11. ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ І ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА (2 години)

Мета: Сформувати знання щодо теоретичних основ та сутності міжнародної торгівлі, вміння аналізувати інструментарій та наслідки зовнішньоекономічної політики. Розвинути теоретичні уявлення про вплив міжнародної торгівлі на реальний і фінансовий сектори національної економіки.

Питання для обговорення:

1. Теоретичні засади мікроаналізу міжнародної торгівлі.

Зовнішньоторгівельний мультиплікатор.

2. Вплив міжнародної торгівлі на динаміку ВВП та розподіл доходів. Рівноважний рівень світових цін і вигоди від зовнішньої торгівлі.

3. Економічні наслідки запровадження мита та квот. Причини «вибіркової» протекціоністської політики і загальні тенденції до лібералізації міжнародної торгівлі.

Дискусійне обговорення: оцінка показників активності країни на світовому ринку; політика протекціонізму; політика лібералізму.

Література: 11, 13, 15, 18, 21, 24.

Практичне заняття 15

Тема 12. МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА У ВІДКРИТІЙ ЕКОНОМІЦІ (2 години)

Мета: Сформувати знання щодо структури валютного ринку та факторів формування валютного курсу. Розкрити особливості впливу макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу та стан платіжного балансу.

Питання для обговорення:

1. Поняття відкритої економіки. Взаємозв'язок між чистим експортом і чистими інвестиціями. Модель відкритої економіки Мандела-Флемінга.
2. Валютний ринок і валютні курси. Системи гнучких і фіксованих валютних курсів: порівняльна ефективність.
3. Співвідношення номінального і реального валютного курсу у короткостроковому та довгостроковому макроекономічних періодах.
4. Вплив макроекономічної політики на динаміку рівноважного реального валютного курсу. Паритет купівельної спроможності. Модель Баласи-Самуельсона.
5. Платіжний баланс країни, його структура і значення. Торговий баланс, баланс поточних операцій і баланс руху капіталу.
6. Взаємозв'язок рахунків платіжного балансу. Вплив макроекономічної політики на стан платіжного балансу. Дефіцит і криза платіжного балансу. Дефіцит платіжного балансу і державний борг.
7. Взаємозв'язок внутрішнього і зовнішнього державного боргу. Ефективність та доцільність зовнішніх запозичень.
8. Обмінний курс: номінальний і реальний. Котирування валюти. Попит і пропозиція на валютному ринку.
9. Взаємозв'язок зовнішньої торгівлі, валютних курсів і платіжного балансу.

Моделювання практичних ситуацій, пов'язаних з розміщенням прямих іноземних інвестицій; визначення показника чистого експорту у рівноважній економіці країни. Практичні завдання щодо визначення витрат ВВП під впливом імпорту та зміна ВВП при цьому; як змінюються чисті втрати суспільства від введення імпортного мита.

Література: 5, 13, 15, 18, 20, 24.

6. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА» - 8 (ДЕННА Ф.Н.)

Мета тренінгу з дисципліни «Макроекономіка» – сформувані у майбутніх фахівців повне і цілісне уявлення про майбутню професійну діяльність і особистість професіонала; розвивати адекватне розуміння самого себе як майбутнього професіонала і зміцнити професійну самооцінку; сформувані чітке уявлення про професійне майбутнє, оптимізувати життєві плани студентів; сприяти усвідомленню студентами своїх особистісних особливостей і творчих можливостей.

Проведення тренінгу дозволяє:

- забезпечити засвоєння теоретичних знань, отриманих у процесі вивчення дисципліни «Макроекономіка»;
- розвинути у студентів навички пропонування обґрунтованих рішень, використання теоретичних знань для розв'язання практичних завдань та змістовного інтерпретування отриманих результатів.

Порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття.
3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань кожним студентом з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. Підведення підсумків. Обговорюється результати виконаних завдань. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

1. Основні макроекономічні показники: ВВП, інфляція, безробіття.
2. Економічне зростання та його фактори.

3. Безробіття: типи, причини та наслідки.
4. Інфляція: види, причини, наслідки та методи боротьби.
5. Монетарна політика: цілі, інструменти, ефекти.
6. Фіскальна політика: державні витрати, податки та їхній вплив на економіку.
7. Державний борг: причини, наслідки та управління.
8. Ринок праці та його регулювання.
9. Споживання та заощадження в економіці.
10. Інвестиції та їхній вплив на економічний розвиток.
11. Кругообіг доходів та витрат в економіці.
12. Міжнародна торгівля та її вплив на макроекономічні показники.
13. Рівновага на товарних і фінансових ринках (модель IS-LM).
14. Валютний курс і його регулювання.
15. Моделі економічних циклів: причини підйомів та спадів в економіці.
16. Роль центрального банку в управлінні економікою.
17. Макроекономічні наслідки глобалізації.
18. Зовнішній борг та платіжний баланс країни.
19. Стабілізаційна політика: інструменти та наслідки.
20. Ринок капіталу і його роль у розвитку економіки.
21. Економічна нерівність: причини та наслідки.
22. Проблеми макроекономічного регулювання в умовах рецесії.
23. Бюджетний дефіцит і методи його фінансування.
24. Фінансові кризи та їх вплив на макроекономіку.
25. Економічна конвергенція: міфи та реальність.
26. Роль технологічних змін у макроекономіці.
27. Структурна безробіття та адаптація ринку праці.
28. Макроекономічна стабільність у країнах з перехідною економікою.
29. Фінансові ринки та їх взаємозв'язок з реальним сектором економіки.
30. Економічні наслідки демографічних змін.

Виконання завдань у формі есе та презентацій під час тренінгу оцінюються у 100 балів.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів над проблемами макроекономіки полягає в опрацюванні навчальних тем через конспект лекцій та навчальну літературу, самостійному вивченні тих розділів, які для цього визначені, виконанні домашніх завдань та рефератів. Під час самостійної роботи над предметом студенти готуються до проблемних лекцій, практичних занять, консультацій, працюють у бібліотеках, Інтернеті тощо, готують виступи з реферативними повідомленнями на семінарських (практичних) заняттях, самостійно виконують теоретичні та практичні завдання, здобувають навички роботи над тестами у відповідності з планами занять та індивідуальними завданнями, ведуть макроекономічний словник.

№п/п	Тематика
1.	Національна економіка та її структура.
2.	Поняття економічної системи та її типів. Суб'єкти економічної системи.
3.	Об'єкт, предмет, функції і завдання макроекономіки. Методи макроекономічних досліджень.

4. Макроекономічні показники. Екзогенні та ендогенні змінні. Запаси і потоки в національній економіці. Основні макроекономічні складності.
5. Макроекономічні моделі кругових потоків ресурсів, продукту, витрат і доходів.
6. Теоретичні засади та принципи побудови системи національних рахунків. Зміст та значення системи національних рахунків для макроекономічного аналізу.
7. Валовий внутрішній продукт (ВВП): методологія і методика його обчислення.
8. Показники доходу нації. Валовий і чистий національний дохід. Розподіл і перерозподіл національного доходу. Національне багатство.
9. Номінальні і реальні макроекономічні показники. Економічні індекси і дефлятор ВВП. Рівень зайнятості і цін.
10. Складності підрахунку показників національного виробництва і доходу.
11. Новітні макроекономічні показники: індекс людського розвитку, індекс економічної свободи, рівень глобалізації економіки.
12. Споживання і заощадження, їх суть і вимір. Інструментарій аналізу споживання і заощадження. Функції споживання і заощадження.
13. Теорія життєвого циклу. Функція споживання у моделі життєвого циклу.
14. Монетарна теорія споживання. Гіпотеза життєвого і постійного доходу. Теорія поведінки споживача М. Фрідмена.
15. Суть та аналіз інвестицій. Неокласична і кейнсіанська моделі інвестицій. Автономні та індукційовані інвестиції.
16. Мультиплікаційний ефект інвестицій. Гранична схильність до споживання і гранична схильність до заощаджень.
17. Акселератор інвестицій. Інвестиції в основні активи, житло та виробничі запаси. Модель акселератора запасів.
18. Поняття макроекономічної нестабільності та її чинників.
19. Економічна циклічність як чинник макроекономічної нестабільності. Економічні цикли, їх види і стадії (фази). Економічна циклічність і динаміка основних макроекономічних показників.
20. Механізм макроекономічної циклічності. Інвестиційна модель циклічного розвитку та її варіанти. Поняття безробіття та зайнятості. Причини існування безробіття.
21. Форми безробіття і природне безробіття. Повна і неповна зайнятість в національній економіці. Закон А.Оукена. Регулювання рівня безробіття.
22. Сутність інфляції, її причини, форми, види і типи. Вимір рівня інфляції. Економічні і соціальні наслідки інфляції. Інфляційні очікування.
23. Криві Філіпса. Взаємозв'язок інфляції та безробіття у короткостроковому і довгостроковому періодах. Антиінфляційна політика держави. Дефляція та її вплив на національну економіку.
24. Загальна макроекономічна рівновага: модель сукупного попиту і сукупної пропозиції (модель AD-AS, або «хреста Маршалла»).
25. Сукупний попит і фактори, що його визначають. Сукупна пропозиція: класична і кейнсіанська моделі.
26. Короткострокова та довгострокова макроекономічна рівновага. Шоки попиту і пропозиції. Стабілізаційна політика.
27. Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції і повна зайнятість ресурсів. Фактичні і заплановані витрати.
28. Модель макроекономічної рівноваги Дж. М. Кейнса (модель «кейнсіанського хвоста») та її варіанти. Чинники сукупного попиту у кейнсіанській моделі та рівень запланованих витрат.
29. Коливання рівноважного рівня випуску навколо економічного потенціалу. Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви. Парадокс ощадливості.
30. Взаємозв'язок моделей «кейнсіанського хреста» і «хреста Маршалла». Макроекономічна

	рівновага на товарному і грошовому ринках. Модель IS-LM (модель Дж. Гікса).
31.	Криві IS і LM, їх нахил та зміщення.
32.	Основні змінні і тотожності в моделі IS-LM. Рівновага в моделі IS-LM. Взаємозв'язок моделей AD-AS і IS-LM.
33.	Поняття макроекономічної динаміки, її спрямованості, показників і критеріїв.
34.	Поняття макроекономічної стагнації.
35.	Зміст, джерела, чинники і типи економічного зростання.
36.	Виробничі функції як неокласичні моделі економічного зростання. Економічний зміст виробничих функцій Кобба-Дугласа і Кобба-Дугласа-Тінбергена.
37.	Моделі економічного зростання Р. Солоу і Н. Калдора.
38.	Кейнсіанська і некейнсіанські моделі економічного зростання.
39.	Зміна ролі держави в ринковій економіці. Сучасні економічні функції держави.
40.	Державні економічні регулятори. Правове, адміністративне і економічне регулювання економіки. Співвідношення економічного та адміністративного регулювання.
41.	Суть, напрями і форми економічної політики держави. Цілі економічної політики та їх суперечлива єдність.
42.	Суть, короткострокові і довгострокові цілі та інструменти фіскальної (бюджетно-податкової) політики. Дискреційна і недискреційна фіскальна політика. Державний бюджет та його доходи. Податки і податкові ставки. Крива Лаффера.
43.	Податковий мультиплікатор.
44.	Видатки держави. Мультиплікатор державних витрат. Мультиплікатор збалансованого бюджету.
45.	Дефіцит державного бюджету і державний борг. Суть та види державного боргу і бюджетного дефіциту.
46.	Основні причини стійкого бюджетного дефіциту і зростання державного боргу. Вплив дефіциту бюджету і державного боргу на національну економіку. Управління бюджетним дефіцитом.
47.	Грошово-кредитна система, її зміст, будова, об'єкти і суб'єкти.
48.	Центральний банк, комерційні банки і небанківські кредитні установи. Зміст, цілі, методи та інструменти монетарної (грошово-кредитної) політики.

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

-80% - підготовка презентації;

-20% - захист презентації.

Обговорюються результати виконання завдань. Обмін думками з питань, які виносились на самостійну роботу.

8. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Макроекономіка» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування, тестування;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів тренінгу;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- наукова дискусія;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- екзамен.

9. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Макроекономіка» визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5 %	15 %	40 %
Поточне опитування	Модульний контроль	Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по темах 1 -6	Рубіжна контрольна робота по темах 1-6. 1. Теоретичні питання (2 питання – макс. по 25 балів). 2. Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів 3. Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих по темах 7 -12	Підсумкова контрольна робота по темах 7-12. 1. Теоретичні питання (2 питання – макс. по 25 балів). 2. Тестові завдання (5 тестів по 5 балів за тест) – макс. 25 балів 3. Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється практичне завдання – макс. 100 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: 1. Підготовка презентації – 80%. 2. Захист презентації – 20%.	1. Тестові завдання (10 тестів по 4 бали за тест) – макс. 40 балів. 2. Задача – макс. 40 балів. 2. Теоретичне питання – макс. 20 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-12
2.	Проекційний екран	1-12
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-12
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-12
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-12
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-12
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. д.)	1-12

Література

основна:

1. Журнал «Інвестиції: практика та досвід». Архів номерів. Режим доступу: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/issue/archive>
2. Журнал «Казна України». Державна казначейська служба України. Київ: Державне казначейство України. Архів номерів: 2011-2023рр. Режим доступу: <https://catalog.lounb.org.ua/bib/425234>
3. Козакова О.М. Макроекономіка: підручник. О.М. Козакова, Е.М. Забарна; М-во освіти і науки України, Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон: Олді-плюс, 2019. 427с. Режим доступу: http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/9133/2/Книга_Підручник_Макроекономіка_Козакова_О.М._2018.pdf
4. Лисюк В.С. Макроекономіка: практикум: навч. Посібник. В.С. Лисюк, Т.П. Лисюк; Рівнен. ін-т слов'янознавства Київ. славіст. ун-ту. 2-ге вид., стар. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 353, [1] с.: іл., табл. Бібліогр.: с. 352-353. (Вища освіта в Україні). ISBN 978-966-418-215-4
5. Макаренко М. І. Макроекономіка: підручник. М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. 2-ге вид., переробл. Суми: Сумський державний університет, 2021. 307 с. ISBN 978-966-657-880-1. Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf;jsessionid=9C6B264DC3B79BA33B946B6F190536EB>
6. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. [Електронний ресурс]. Укладачі: проф. Малий І.Й., проф. Радіонова І.Ф., доц. Куценко Т.Ф., доц. Федірко Н.В. та ін. К.: КНЕУ, 2019 200 с. Режим доступу: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/
7. Макроекономіка: Економічна теорія: Навч. Посібник. Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. І. Фролов, О. Ю. Александрова. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 163 с., рис. 26, табл. 3. ISBN 978-617-654-116-5. Режим доступу: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2170/1/Навчальний%20посібник.pdf>
8. Міжнародна макроекономіка: навч. посібник для студентів ВНЗ. Козак Ю.Г. та ін.; за ред. Козака Ю.Г., Пахомова Ю.М., Логвінової Н.С. Вид. 3-тє, перероб. та допов. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 399, [1] с.: іл., табл. Авт. зазнач. на звороті тит. арк. Бібліогр.: с. 391-399. ISBN 978-611-01-0264-3. Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/1544>
9. Монетарні важелі стимулювання розвитку економіки України: глобальні виміри та національні інтереси: монографія. Ю. М. Галіцейська, О. В. Дзюблюк, Ж. М. Довгань та ін.; за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 300 с.
10. Науковий журнал «Вісник Економіки». Архів номерів. Режим доступу: <https://visnykj.wunu.edu.ua/index.php/visnykj/issue/archive/3>
11. Науковий журнал «Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право». Архів номерів. Режим доступу: <https://journals.knute.edu.ua/foreign-trade/issue/archive>
12. Науково-практичний журнал «Економіка та держава». Архів номерів. Режим доступу: <https://www.nayka.com.ua/index.php/economy/issue/archive>
13. Основи економічної теорії: навч. посіб. Ю. Г. Козак, С. С. Шаповал, О. С. Кіро та ін.; за ред. Ю. Г. Козака, С. С. Шаповал. К.: ЦУЛ, 2021. 264 с.

додаткова:

14. Conrad, C. A. (2022). Applied Macroeconomics: A Practical Introduction. Springer Nature. URL: <https://www.springerprofessional.de/en/applied-macroeconomics/23644306>
15. Hagen, T., Klüh, U., Sauer S. (2022). Makroökonomie. Das Übungsbuch. München: Pearson. URL: <https://elibrary.pearson.de/book/99.150005/9783863267988>
16. Krugman, P.R. and Wells, R. (2021). Macroeconomics (6th ed.). New York: Macmillan Learning. URL: <https://studyroombd.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/08/macroeconomics->

[krugman-wells.pdf](#)

17. Mankiw, N.G. (2022). Macroeconomics (11th ed.). New York: Worth Publishers, Macmillan Learning. URL:

https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/mankiw_macro_economics.pdf

18. Romer, D. (2019). Advanced Macroeconomics (5th ed.). New York: McGraw-Hill Education. URL: https://www.academia.edu/55272390/Advanced_Macroeconomics_David_Romer

Інформаційні ресурси

1. <https://www.rada.gov.ua/> – інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів України
2. <https://niss.gov.ua/> – сайт Національного Інституту стратегічних досліджень
3. <https://european-union.europa.eu/> – сайт ЄС
4. <https://edition.cnn.com/> – новини CNN
5. <https://openscience.in.ua/> – електронний формат наукових журналів
6. <https://ces.org.ua/> – сайт Центру економічної стратегії
7. <https://icu.ua/> – сайт Групи ІСУ
8. <https://nabu.ua/> – сайт Незалежної асоціації банків України
9. <https://bank.gov.ua/> - сайт НБУ
10. <https://stat.gov.ua/> - сайт Держстат